

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5Csp/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120282992
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:6120282992.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v spore žalobcu R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297. právne zast. AK RELEVASNS s.r.o., Dvřákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, proti žalovanej A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. D. XXX/XX, XXX XX E. F., o zaplatenie 8 100,90 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

II. Žalobcovi vo vzťahu k žalovanej priznáva náhradu trov konania v rozsahu 65,92 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal dňa 15. 04. 2020 na Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 8 100,90 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania a náhrady trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že 08. 06. 2017 právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a. s., uzatvorila so žalovanou ako dlžníkom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, lepšiasplátka č. XXXXXXXXXXXX a jej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver. Na jej základe poskytol žalovanej peňažné prostriedky podľa zmluvy. Žalovaná sa zaviazala vrátiť poskytnuté prostriedky v splátkach s lehotou splatnosti splátok dohodnutou v zmluve. Žalovaná do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru splatila svoj záväzok iba čiastočne. Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania, žalobcovi vznikol nárok požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva. Toto právo si žalobca uplatnil. Žalovaná ani napriek zaslanej výzve nezaplatila dlžnú pohľadávku. V zmysle zmluvy žalovanej vznikla povinnosť za poskytnutý úver zaplatiť úroky vo výške 13,50 % ročne. V zmysle obchodných podmienok, v prípade ak sa úver stal predčasne splatným, žalobca je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. V konaní si žalobca uplatňuje voči žalovanej aj príslušné zákonné úroky z omeškania a tiež trovy konania.

3. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadřila.

4. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 24. 01. 2022, č. k. 5Csp/62/2020 - 111, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6 720,22 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6 720,22 eur od 22. 05. 2018 do zaplatenia, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi vo vzťahu k žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 65,92 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Proti predmetnému rozsudku vo výroku II. a III. podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie.

6. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 31. 01. 2023, č. k. 22CoCsp/16/2022 - 135, zrušil rozsudok vo výrokoch II., III. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V bode 24. uznesenia uviedol, že z výsledkov doterajšieho dokazovania je zrejmé, že súd prvej inštancie sa vyhol svojej povinnosti preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 Smernice Rady 87/102/EHS (pred uzavretím zmluvy preveriť úverovú bonitu spotrebiteľa). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie Rozsudku Súdneho dvora (druhá komora z 05. 03. 2020 vo veci C-679/18 OPR-Finance, s. r. o. proti GK: „Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66). Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou OPR-Finance s.r.o. a osobou GK vo veci návrhu na zaplatenie zostávajúcich dlžných súm podľa zmluvy o úvere poskytnutých touto spoločnosťou danej osobe.“ V bode 26. uznesenia ďalej uviedol, že v bode 2.3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedené, že žalovaný mal dva záväzky, ktoré mali byť spotrebiteľským úverom splatené a to vo výške 2 379,28 eura a 3,40 eura. Súd prvej inštancie z vlastnej iniciatívy nevykonal dôkazy za účelom zistenia, či žalobca ako veriteľ pred uzavretím zmluvy posudzoval schopnosť žalovanej ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Možnosť takéhoto postupu pri dokazovaní priamo vyplýva z ust. § 295 CSP upravujúceho osobitné ustanovenia o dokazovaní. Podľa tohto ustanovenia súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

Zároveň v bode 28. uznesenia odvolací uložil prvoinštančnému súdu v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rozsahu zodpovedajúcom zrušeniu rozsudku. Súd prvej inštancie posúdi povinnosť žalobcu ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ustanovení § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ v rámci vyššie naznačených intencií. Zároveň sa súd prvej inštancie bude opätovne zaoberať zmluvou o spotrebiteľskom úvere a jej súladom s právom v celom jej rozsahu (zákonné náležitosti zmluvy, neprijateľné zmluvné podmienky, zákonnosť procesu zosplatnenia). Za týmto účelom vykoná dokazovanie. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

7. Súd 1. inštancie podľa usmernenia odvolacieho súdu vykonal dokazovanie a vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa nezúčastnil žalobca, právny zástupca žalobcu, žalovaná ani osobitný subjekt. Právny zástupca žalobcu svoju neprítomnosť i neprítomnosť žalobcu ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 28. 06. 2023, ktorým požiadal, aby súd konal a rozhodol i v ich neprítomnosti. Pokiaľ ide o žalovaných, tejto bolo predvolanie na pojednávanie doručené v zmysle § 112 CSP.

8. Podaním doručeným súdu dňa 21. 04. 2023 pôvodný veriteľ požiadal o zmenu účastníka konania na strane žalobcu. Súd uznesením zo dňa 10. 05. 2023, č. k. 5Csp/62/2020 - 196, pripustil zmenu strán sporu na strane žalobcu tak, že na miesto pôvodného žalobcu Poštová banka, a. s. vstúpila do konania spol. R-Collectors s.r.o. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 07. 06. 2023.

9. Súd vykonal dokazovanie s predloženými listinnými dôkazmi, a to žalobou, zmluvou o spotrebiteľskom úvere z 08. 06. 2017, stavom úveru k 31. 03. 2020, podacími hárkami, upozornením - výzvou na splatenie dlžnej časti úveru z 23. 04. 2018, výzvou na úhradu dlžnej sumy z 21. 05. 2018, predžalobnou výzvou z 01. 04. 2020, oznámením o postúpení veci z upomínacieho konania z 30. 09. 2020, žiadosťou o spotrebiteľský úver z 08. 06. 2017, formulárom pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere z 08. 06. 2017, zoznamom prevzatých dokumentov, vyjadrením právneho zástupcu žalobcu doručené súdu 14. 06. 2021, zápisnicou o pojednávaní z 24. 01. 2022, rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. KK-5Csp/62/2020 - 111 z 24. 01. 2022, odvolaním žalobcu doručené súdu 10. 02. 2022, uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/16/2022 - 135 z 31. 01. 2023, vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu doručené súdu 21. 04. 2023, odpoveďou NBS na žiadosť o poskytnutie informácie z 13. 09. 2021, výpisom z registra klientskych informácií, prehľadom verifikačných otázok, návrhom na zmenu subjektov na strane žalobcu z 21. 04. 2023, zmluvou o postúpení pohľadávok z 01. 10. 2021, súhlasom R Collectors, s. r. o. s postavením žalobcu v konaní, uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k.

KK-5Csp/62/2020 - 196 z 10. 05. 2023 o pripustení zmeny žalobcu, odpoveďami na lustrácie žalovanej v Registri obyvateľov SR a zistil nasledovný skutkový stav.

10. V prejednávanej spore bolo nesporné, že pôvodný veriteľ Poštová banka, a. s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili 08. 06. 2017 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - lepšiasplátka č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 7 600 eur. Výška úrokovej sadzby bola 13,50 %. Žalovaná sa úver zaviazala splatiť v 96 mesačných splátkach vo výške 139,61 eur. Splatnosť prvej splátky bola 20. 07. 2017 a poslednej dňa 20. 06. 2025. Výška RPMN bola 16,80 %, priemerná RPMN bola 9,81%. Celková čiastka úveru bola 13.401,69 eur. Žalovanej bola na účet celkovo pripísaná čiastka 7 600 eur a uhradila celkovo sumu 879,60 eur. Do vyhlásenia predčasnej splatnosti uhradila na istinu sumu 176,36 eur (podľa tabuľky - prepis aktuálneho stavu úveru žalovaná na istinu uhradila 187,30 eur), zostatok istiny k predčasnej splatnosti bol 7 423,64 eur, čo zodpovedá výške istiny uvedenej vo výzve z 21. 05. 2018. Do dňa predčasnej splatnosti úrok z istiny predstavoval sumu 962,28 eur a úrok z omeškania predstavoval sumu 6,88 eur, teda celkovo 969,16 eur a žalovaná na úroky uhradila 606,76 eur. Čo sa týka poplatkov, tak tieto predstavujú poplatky za upomienky a výzvu a jednak nezaplatené poplatky za poistné v sume 59,36 eur a podľa tabuľky - prepis aktuálneho stavu úveru žalovaná na poplatky uhradila 85,72 eur.

11. Podľa bodu 4.1 Zmluvy; Banka poskytuje Dlžníkovi úver predovšetkým na splatenie predchádzajúceho/ich Záväzku/ov. Dlžník je povinný použiť úver na dohodnutý účel v súlade s podmienkami uvedenými v tejto ZoÚ a v Obchodných podmienkach pre spotrebiteľské úvery, v opačnom prípade je Banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celého úveru poskytnutého v zmysle ZoÚ vrátane príslušenstva.

Podľa bodu 4.2 Zmluvy; Dlžník je povinný splácať úver anuitným spôsobom, mesačnými splátkami vo výške uvedenej v ZoÚ v mene euro a v termíne ich splatnosti spôsobom uvedeným v bode 2.2 ZoÚ. Dlžník a Spoludlžník.

Podľa bodu 4.3 Zmluvy; poskytnutím peňažných prostriedkov zo ZoÚ vzniká dlžníkovi a spoludlžníkovi záväzok poskytnuté peňažné prostriedky Banke vrátiť a zaplatiť zmluvné úroky a prípadné poplatky, úroky z omeškania, náklady spojené s poistením (ak bolo uzavreté) a plniť ostatné povinnosti v zmysle ZoÚ a Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery (ďalej OP). Dlžník a spoludlžník podpisujúci túto ZoÚ sú zaviazaní na splatenie pohľadávky Banky zo ZoÚ spoločne a nerozdielne. Dlžník/spoludlžník sa zaväzuje platiť úroky vo výške špecifikovanej v bode 2.2 ZoÚ z nesplatenej istiny odo dňa poskytnutia úveru až do úplného splatenia istiny.

Podľa bodu 4.6 Zmluvy; v prípade riadneho nesplácania úveru je banka oprávnená: vyhlásiť úver za predčasne splatný. V prípade omeškania dlžníka /spoludlžníka s platením splátok je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak je dlžník /spoludlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace so zaplatením splátky a banka upozornila Dlžníka / spoludlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní.

12. V Upozornení - výzva na splatenie dlžnej sumy z 23. 04. 2018 žalobca žalovanej oznámil, že podstatne porušila ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných a neuhradila svoj záväzok v sume 572,32 eur. Zároveň ju upozornil na možnosť predčasného zosplatenia úveru, nakoľko ku 23. 04. 2018 je pohľadávka banky viac ako 3 mesiace po splatnosti a vyzval na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní odo dňa doručenia výzvy.

13. Vo výzve na úhradu dlžnej sumy z 21. 05. 2018 žalobca žalovanej oznámil, že nakoľko svojim konaním podstatne porušila ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, stáva sa jej úverová pohľadávka k 21. 05. 2018 predčasne splatnou v celom rozsahu. Výška dlžnej sumy, ktorú banka evidovala k tomuto dňu bola nasledujúca: dlžná istina - 7 423,64 eur, úrok - 632,40 eur a poplatky za upomienky - 36 eur, poistné - 23,36 eur spolu dlžná suma bola 7 875,40 eur. Zároveň žalovanú vyzval na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy.

14. Z aktuálneho stavu úveru žalovanej k 31. 03. 2018 sa uvádza, že poskytnutá výška úveru bola 7 600 eur, vyčerpaných bolo 7 600 eur, splatených 176,36 eur, mimoriadne splatené 0 eur, možnosť čerpať 0 eur, nedočerpané 0 eur, celková istina 7 423,64 eur a čakajúce úhrady 0 eur.

15. Z tohto výpisu z časti „Zaplatené splátky“ súd zistil, že žalovaná v období od 20. 07. 2017 do 20. 03. 2018 uhradila Poštovej banke, a. s. spolu sumu 865,02 eur. Podľa tabuľky – prepis aktuálneho stavu úveru žalovaná celkovo uhradila sumu 879,60 eur, z toho na istinu 187,30 eur, na úroky (úroky z úveru + úroky z omeškania) 606,76 eur a na poplatky 85,72 eur.

16. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva o úvere neobsahuje podstatné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z, preto je úver podľa § 11 písm. b) a d) tohto zákona bez úrokov a poplatkov. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že dôvodný je iba nárok žalobcu na zaplatenie nesplatenej istiny úveru vo výške 6 720,22 eur a preto žalovanú zaviazal na zaplatenie tejto sumy 6 720,22 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 22. 05. 2018 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 65,92 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

17. Žalobca proti zamietavému výroku, výroku o trovách konania podal odvolanie a odvolací súd zrušil rozsudok vo výroku II. a III. a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Premetom konania tak ostal už len výrok, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a výrok o trovách konania, preto súd prvej inštancie v rámci usmernení odvolacieho kraja vykonal dokazovanie, či pôvodný žalobca ako veriteľ posudzoval s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta zák. č. 129/2010 Z. z. a opätovne sa zaoberal zmluvou o spotrebiteľskom úvere a jej súladom s právom v celom jej rozsahu.

19. Žalobca vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 21. 04. 2022 uviedol, že v zmysle § 7 ods. 41 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, opatrením, ktoré vydá Národná banka Slovenska sa ustanoví metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ich minimálny výška, výška a spôsob určenia limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výška a spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb a čo sa rozumie výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov podľa ods. 24 a 31. Dňa 14. 11. 2017 NBS vydala Opatrenia 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Opatrenie nadobudlo účinnosť 01. 01. 2018. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že v čase uzatvorenia zmluvy platná právna úprava neobsahovala v čase žiadania o úver a podpisovania úverovej zmluvy neobsahovala podmienky (štandardy) pre obozretné poskytovanie spotrebiteľských úverov. Pred nadobudnutím účinnosti opatrenia NBS č. 10/2017 bol postup banky pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver regulovaný len § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, t. j. záväzný postup výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver neexistoval. Mal za to, že preveroval bonitu žalovanej, nakoľko príjem bol zisťovaný dopytom v Sociálnej poisťovne, z ktorého vyplynulo, že žalovaná pracovala a mal príjem 420 eur. Taktiež mal zistené, že má 1 vyživovaciu povinnosť. Okrem toho overoval aj existenciu peňažných záväzkov žalovanej, pričom žalovaná mala v čase posudzovania platobnej schopnosti mala žalovaná peňažný záväzok spočívajúci v úvere, ktorý bol predmetom refinancovania. Teda mal za to, že postupoval v súlade s 7 ods. 19, 20 zákona č. 129/2010 Z. z. Na záver poukázal na zásadu zákazu retroaktivity, v zmysle ktorej právna norma pôsobí do budúcnosti a nikomu nemožno sankcionovať za správanie, ktoré v čase keď sa správanie uskutočnilo, nebolo sankcionovateľné. Preto mal za to, že žalobca pri posudzovaní schopnosti žalovanej konal s odbornou starostlivosťou, podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch.

20. Žalobca ako dôkaz na svoje tvrdenie o uzavretí zmluvy o úvere predložil súdu tlačivo označené ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšiapôžička“ (čl. 16 spisu). V ňom sú v článku 1. ako zmluvné strany označení Poštová banka a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 a ako klient - dlžník je tam označený žalovaný. Pod týmto označením zmluvných strán je článok 2. zmluvy

označený ako „predmet ZoÚ a základné parametre spotrebiteľského úveru“ a v ňom je uvedené, že druh úveru je bezúčelový úver, výška úveru že je 7 600 eur, fixná úroková sadzba je 13,50 % ročne, dátum splatnosti prvej mesačnej splátky že je 20. 07. 2017, dátum každej ďalšej platby je k 20. dňu v mesiaci, výška mesačnej splátky je 139,61 eur, z čoho 130,49 eur je anuitná splátka istiny a úrokov a 9,12 eur sú mesačné náklady spojené s poistením schopnosti splácať úver, výška poslednej mesačnej splátky že je 138,74 eur, počet mesačných splátok úveru je 96. Ako dátum konečnej splatnosti je tam uvedený dátum 20. 06. 2025. Ďalej je tam uvedené, že RPMN je 16,80 % p. a., priemerná hodnota RPMN na trhu že je 9,81 % p. a. a celková čiastka, ktorú má klient zaplatiť že je 13 401,69 eur. V zmluve je uvedená tiež odplata za poskytnutie úveru (14,94 %) a najvyššia prípustná hodnota odplaty (19,62 %). Priamo v zmluve, v jej článku 2.4. sú uvedené termíny splatnosti a rozpis započítania jednotlivých splátok na istinu, úroky, poistenie a poplatky s uvedením zostatku istiny po započítaní každej splátky pri splácaní úveru v zmysle ZoÚ. Pri mieste určenom na podpis zmluvy sú uvedené podpisy s dodatkom, že banka podpísala zmluvu dňa 08. 06. 2017 v Poprade a žalovaná zmluvu podpísala v Poprade dňa 08. 06. 2017.

21. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené okrem jeho mena, priezviska, bydliska, rodného čísla a dátumu narodenia už len číslo jeho občianskeho preukazu, štátna príslušnosť a telefónne číslo. Žiadne údaje k posúdeniu jeho bonity tam uvedené nie sú a priamo z obsahu zmluvy ani nevyplýva, žeby od žalovanej bolo vyžadované dokladovanie jej pomerov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje ani ich nespomína. V článku 5.10 zmluvy sa uvádza len predformulované vyhlásenie - že klient súhlasí s tým, aby banka sprístupnila inkasnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o. ním poskytnuté osobné údaje v rozsahu titul, meno, priezvisko, rodné číslo alebo druh a číslo dokladu totožnosti alebo dátumu narodenia na účely vyhľadania údajov a overovania platobnej disciplíny a schopnosti splácania jeho záväzkov v databázach EOS KSI... Súčasne udeľuje spoločnosti EOS KSI súhlas na poskytnutie údajov zo svojich databáz banke na ich ďalšie spracovanie v jej informačnom systéme a to najmä o druhu a výške jeho peňažných záväzkov a čase, v ktorom tieto jeho záväzky EOS KSI evidovala vo svojich databázach, informácie o štádiu vymáhania, v ktorom sa jeho záväzok nachádzal, okruh subjektov, voči ktorým tieto jeho záväzky vznikli ako aj údaje o výške ním uskutočnených platieb v stanovenom časovom období. Účelom... je overovanie jeho platobnej disciplíny a schopnosti splácania jeho záväzkov ako aj znižovanie rizika banky pri poskytovaní úverov.

22. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej ZoSÚ), v znení účinnom ku dňu 06. 08. 2017 spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ, ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a § 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a) banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ, Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa.

Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

V ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, sú ďalej uvedené náležitosti, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka, pričom nedodržanie niektorých z nich zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

Podľa § 11 ods. 1 zákona ZoSÚ, v znení účinnom ku dňu 07. 12. 2017 poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej Občiansky zákonník alebo OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

24. Výsledky vykonaného dokazovania priviedli súd v danom prípade k záveru, že je potrebné vychádzať z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatennej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca

jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

25. Vzhľadom na jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu v § 7 a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázať splnenie tejto zákonnej povinnosti už pri podaní žaloby, teda už v žalobe uviesť skutkové tvrdenia ako konkrétne bola skúmaná bonita žalovanej, s akým výsledkom a už pri podaní žaloby označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia tejto zákonnej povinnosti. Preto bolo na žalobcovi (nehovoriac o tom, že ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov) aby už spolu so žalobou predložil všetky zákonom predpokladané dôkazy (teda vrátane výstupov z príslušnej databázy alebo registra) na preukázanie skúmania bonity s odbornou starostlivosťou. Keďže žaloba neobsahuje vôbec žiadne skutkové tvrdenia k splneniu tejto povinnosti (ako konkrétne prípadne bola plnená, s akým konkrétnym výsledkom, na základe akých dokladov a výstupov), nie je možné vychádzať ani z ich nepopretia žalovaným, keďže popierať možno len to, čo v žalobe je uvedené, a nie to, čo v nej ani náznakom uvedené nie je a na čo žalovaný nemohol ani pomyslieť, hoci to v nej, ak žalobca chcel byť v spore úspešný, uvedené bezpodmienečne byť malo.

26. Vychádzajúc z § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z. z. je povinnosťou veriteľa pri posúdení úverovej schopnosti klienta brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/132/2020 z 11. 03. 2021).

27. V rámci posúdenia bonity žalobca poukázal na to, že žalobca skúmal bonitu žalovanej a overil návratnosť na základe údajov zo žiadosti žalovanej, kde uviedol, že má 1 vyživovaciu povinnosť, je zamestnaná s akceptovaným príjmom 420 eur, čo si overil dotazom v Sociálnej poisťovni, avšak v zmluve tieto údaje uvedené nie sú. V zmluve uviedol, že tento úver slúži na refinancovanie dvoch úverov, a to úveru NDZ-bez PP limitu v Poštovej banke v sume 3,40 eur a úveru Dobrá pôžička v Poštovej banke v sume 2 379,28 eur. Teda ako výdavky, ktoré u žalovanej skúmal, uviedol tieto 2 úvery, ktoré týmto úverom refinancovala žalovaná. V zmluve však neboli uvedené žiadne príjmy a ani žiadne mesačné finančné výdavky (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) a tiež iné mesačné výdavky (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón). Je potrebné uviesť, že v zmluve vôbec neboli uvedené

položky typu príjem či výdavky. Zároveň súčasťou žaloby žiadna žiadosť k zmluve pripojená nebola, bola predložená iba zmluva a prílohy, ktoré súd špecifikoval v bodoch 20., 21. tohto rozsudku. Teda vo vzťahu k iným záväzkom (KTK v inej banke, kreditná karta, spotrebný úver, leasing, hypotéka a iné) a iným výdavkom vrátane výdavkov v domácnosti neboli zo strany žalovanej uvedené žiadne. Zo zoznamu predložených a skontrolovaných dokladov k žiadosti vyplýva, že právny predchodca žalobcu vychádzal pri posudzovaní žiadosti a poskytovaní úveru iba z dokladov totožnosti, výpisu zo Sociálnej poisťovne a dátach dopytu. Ďalšie doklady ako napr. potvrdenie o príjme, potvrdenie o daňovej povinnosti/kópia daňového priznania a potvrdenie o adrese neboli k zmluve o spotrebiteľskom úvere doložené. V samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere neboli uvedené žiadne informácie týkajúce sa overovania bonity žalovanej.

28. Z vyjadrenia žalobcu, ako aj z predloženej zmluvy spotrebiteľskom úvere mal súd preukázané, že žalobca vychádzal najmä z osobných vyhlásení žalovanej o jej osobných, zárobkových a majetkových pomeroch bez toho, aby od nej požadoval predloženie dokumentov na preukázanie príjmov a výdavkov. Za dostatočné získané informácie dokladujúce schopnosť spotrebiteľa splácať úver nemožno považovať informácie získané výlučne od spotrebiteľa bez akéhokoľvek overenia a preukázania. Odborná starostlivosť predpokladá údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať napr. potvrdením zamestnávateľa dlžníka zdroj jeho príjmu, potvrdením o daňovej povinnosti a pod. Dôležitú úlohu zohráva aj povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdnými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (bližšie pozri rozsudok NS ČR z 25. 07. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

29. V priebehu konania žalobca riadne nepreukázal, že by s odbornou starostlivosťou zisťoval príjmy a zadlženosť a najmä výdavky žalovanej, a teda jej schopnosť platiť poskytnutý úver. Zároveň v zmluve nie sú uvedené žiadne výdavky žalovanej. V zmluve je len uvedené, že záväzok, ktorý bude splatený Lepšou splátku, sú 2 úvery, a to NDZ - bez PP od Poštovej banky so zostatkom 3,40 eur a Dobrá pôžička od Poštovej banky so zostatkom úveru 2 379,28 eur. Žalobca neunesol teda dôkazné bremeno na preukázanie splnenia svojej povinnosti. Právny predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou, keďže pri absencii dokladov a bez preverenia v príslušných registroch, ktoré by riadne preukázali údaje o pomeroch žalovanej, aj napriek tomu jej poskytol úver. . Taktiež po výzve súdu zo žalobcom predložených dokladov - Dáta dopytu, Zhrnutie vyplýva, že žalovaná mala zostatkovú hodnotu úverov 2 358 eur, čo vyplynulo výpisu z Registra klientských informácií, v časti detail: splátkové, kde je uvedené, že žalovaná mala celkové mesačné splátky 47 eur a zostávajúcu sumu 2 358 eur, pričom žalobca v zmluve o spotrebiteľskom úvere tento úver nespomenul, uviedol, že predmetná Lepšia pôžička slúži na úhradu dvoch úverov so zostatkovou hodnotou 3,40 eur a 2 379,28 eur, čo sú iné sumy ako je zostatková hodnota úveru v doklade Dáta dopytu, ktorý bol súdu 1. inštancie predložený až po rozhodnutí odvolacieho súdu.

30. Navyše, zo strany žalobcu nebol podaný žiadny dôkaz ani o tom, že by žalobca preveril výdavky žalovanej súvisiace s peňažnými záväzkami, chodom domácnosti a živobytím, pričom nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa. Zákon o spotrebiteľských úveroch jasne a zreteľne stanovuje veriteľovi povinnosť preveriť údaje nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa. V tomto prípade žalobca nielenže žiadnym spôsobom nepreveril výdavky žalovanej, ale ani nepožadoval od žalovanej uvedenie akejkoľvek výšky výdavkov. V zmluve o spotrebiteľskom úvere absentujú akékoľvek údaje o výdavkoch žalovanej, vrátane výdavkov na bežný chod domácnosti. Nedôsledné zisťovanie finančných výdavkov a uspokojenie sa s „nulovými“ výdavkami, navyše pri v zmluve neuvedení o počte vyživovacích povinnosti, svedčí o hrubom porušení povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou.

31. Z vyššie uvedených dôvodov sa súd nestotožnil s tvrdením žalobcu, že s odbornou starostlivosťou posudzoval schopnosť žalovanej splácať úver. Podľa názoru súdu nemožno za konanie s odbornou starostlivosťou považovať v prípade, ak si žalobca rozhodujúce skutočnosti o bonite žalovanej žiadnym spôsobom neoveril. Absencia zohľadnenia príjmov a výdavkov a ich vzájomné porovnanie neumožňuje objektívne posúdiť finančnú situáciu a solventnosť spotrebiteľa, vrátane jeho schopnosti splácať úver a plniť si svoje záväzky aj v budúcnosti. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa, nie spotrebiteľa.

32. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanej vysoký úver, pričom ničím nepreukázal, zo zmluvy vôbec nevyplýva, že by mal zistenú a preverenú výšku jej príjmov, výdavkov.

33. Zároveň súd má za to, že žalobca poskytol žalovanej vysoký úver 7 600 eur, pri výške jej príjmu 420 eur mesačne a mesačnou splátkou 139,61 eur, čo je tretina príjmu žalovanej, preto bolo absolútne nevyhnutné, aby žalobca preukázal, že riadne preskúmal schopnosť žalovanej splácať takýto vysoký záväzok v čase uzavretia tejto úverovej zmluvy, pretože po odpočítaní tejto splátky žalovanej ostalo na živobytie 281 eur, pričom neboli známe výdavky žalovanej a teda zistenie, či táto suma jej postačuje na úhradu všetkých jej nevyhnutných výdavkov spojených s bývaním, stravou či výdavkami na mal. dieťa, nakoľko mal vedomosť, že má 1 vyživovaciu povinnosť. Ďalej je potrebné uviesť, že hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods. 2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10. 03. 2020 sp. zn. 3Co/153/2019, najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

34. Nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Podľa obsahu zmluvy okrem občianskeho preukazu veriteľ od žalovanej žiadne iné doklady pri uzavretí zmluvy nežiadal, nežiadal od neho ani doklady o príjme a výdavkoch. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods. 1 ZoSÚ) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods. 2 ZoSÚ), preto žalobca mal preukázať, že skutočne žiadal údaje o výdavkoch žalovaného a že tieto aj náležite preveril. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ žalobca bol povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa. Ak žalobca chcel presvedčiť súd, že náležite preveril príjmy a výdavky žalovanej, bol povinný predložiť či označiť dôkazy, či už z interných alebo externých zdrojov, z ktorých pri tomto preverení vychádzal, čo neurobil. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovanej, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie príjmov, výdavkov žalovanej, hoci to zákon jasne vyžadoval. Súd preto vzhľadom na všetko uvedené a neunesenie dôkazného bremena žalobcom má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku príjmov, výdavkov, nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť jasne predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019).

35. Žalobca tiež nepreukázal, že by prihliadal na údaje z akejkoľvek príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Neuniesol teda dôkazné bremeno na preukázanie splnenia svojej povinnosti. Aby súd mohol v súdnom konaní konštatovať riadne splnenie povinností podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné predložiť mu konkrétny dôkaz (výstup) preukazujúci to, ako, kedy a s akým konkrétnym výsledkom malo byť také preverenie dlžníka v príslušných registroch a databázach veriteľom vykonané, čo sa v tu súdnej veci nestalo. Súd preto vzhľadom na všetko uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti

veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyše predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019).

36. Súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27. 10. 2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

37. Súd dáva do pozornosti aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. 06. 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

Podľa článku 28 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, pri posudzovaní úverovej bonity spotrebiteľa by mal veriteľ nahliadnuť aj do príslušných databáz; právne a reálne okolnosti môžu vyžadovať, aby sa tieto nahliadnutia rozsahovo líšili. S cieľom zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže medzi veriteľmi by sa mal veriteľom zabezpečiť prístup k súkromným alebo verejným databázam týkajúcim sa spotrebiteľov v členskom štáte, v ktorom nemajú sídlo, na základe podmienok, ktoré ich nebudú diskriminovať v porovnaní s veriteľmi v danom členskom štáte.

Podľa článku 8 smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ktorý upravuje povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať. Členské štáty zabezpečia, že ak sa strany dohodnú na zmene celkovej výšky úveru po uzavretí zmluvy o úvere, veriteľ aktualizuje finančné informácie o spotrebiteľovi, ktoré má k dispozícii, a pred akýmkoľvek výrazným zvýšením celkovej výšky úveru posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa.

38. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 05. 03. 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

39. Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019 zo dňa 27. 02. 2020. V ňom krajský súd okrem iného uviedol, cit. „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“

40. Súd na podporu svojich záverov poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10. 03. 2020 sp. zn. 3Co/153/2019 týkajúci sa rovnako porušenia povinnosti skúmať náležite bonitu spotrebiteľa. Podľa záverov krajského súdu (pozri bod 17 odôvodnenia rozsudku) „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciu cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

41. Súd poukazuje aj na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 05. 03. 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK), podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

42. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci C-58/18 zo 06. 06. 2019 Michel Schyns proti BelfiusBanque SA uviedol, že Smernica 2008/48 neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa konania, ktoré musí veriteľ prijať v prípade akýchkoľvek pochybností o úverovej bonite spotrebiteľa. Určenie povinností, ktoré možno veriteľovi uložiť v nadväznosti na preskúmanie úverovej bonity, zostáva, pokiaľ ide o zmluvy o úvere spadajúce pod Smernicu 2008/48, v právomoci členských štátov, a teda nepatrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

43. V neposlednom rade súd dáva do pozornosti aj aktuálny rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17CoCsp/32/2022 zo dňa 29. 09. 2022, v ktorom Krajský súd uviedol: „Podľa názoru odvolacieho súdu je overenie príjmov a výdavkov žalovanej podstatným prvkom konania s odbornou starostlivosťou pri posúdení jej bonity. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať.“

44. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalobca ako právny nástupca veriteľa v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta Zákona o spotrebiteľských úveroch.

45. Zároveň odvolací súd, súdu 1. inštancie uložil povinnosť zaoberať sa zmluvou ako celkom a jej súladom s právom, a to skúmať zákonné náležitosti zmluvy, neprijateľné zmluvné podmienky, zákonnosť procesu zosplatnenia. Súd na základe doplneného vykonaného dokazovania mal preukázať, že medzi pôvodným žalobcom v právnom postavení veriteľa a žalovanou v právnom postavení dlžníka bola dňa 08. 06. 2017 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá spĺňa všetky náležitosti ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch. V zmluve je riadne označený veriteľ aj spotrebiteľ, je tam uvedený druh aj celková výška úveru, úroková sadzba, RPMN aj výška odplaty, aj podmienky práva na odstúpenie od zmluvy, rovnako ako doba trvania zmluvy spôsobom daným typom úveru. Zmluva v názve obsahuje aj slová spotrebiteľský úver. Z uvedeného je zrejmé, že táto zmluva obsahuje všetky zákonom č. 129/2010 Z. z. stanovené obsahové náležitosti pre tento typ úveru. Zároveň v zmysle záverov odvolacieho súdu, že síce je v zmluve nesprávne uvedená RPMN, avšak odvolací súd konštatuje, že táto nie je v neprospech spotrebiteľa (je nižšia ako v zmluve vedená), čo znamená, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti podľa § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ nie je dôvodný. Rovnako odvolací súd uviedol, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 08. 06. 2017 sú v bode 2.2 Základných parametrov zmluvy uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú uvedenie výšky úveru, výšky mesačnej anuitnej splátky, výška poslednej splátky, dátum poskytnutia úveru, splatnosť prvej mesačnej splátky, deň splatnosti mesačnej anuitnej splátky, jej intervalu, počtu splátok, výšky úrokov, nákladov na poistenie.

46. Keďže súd zmluvu o úvere z ktorej si žalobca uplatnil žalovaný nárok, považuje podľa § 11 ods.1 ZoSÚ za bezúročnú a bez poplatkov, ani uskutočnené platby žalovanej nemohli byť platne započítavané na úhradu úrokov a poplatkov, ale mohli byť v celom rozsahu započítavané iba na úhradu úverovej istiny, t. j. tej sumy, ktorú veriteľ žalovanému reálne poskytol. Súd z potvrdenia žalobcu o aktuálnom stave úveru zistil, že žalovaná celkovo uhradila sumu 879,60 eur a teda žalovaná bola na istine zaplatiť žalobcovi čiastku 6 720,22 eur. O tejto sume vrátane úroku z omeškania už bolo súdom prvej inštancie právoplatne rozhodnuté rozsudkom zo dňa 24. 01. 2022. Predmetom konania bolo po vrátení veci z odvolacieho súdu už len zamietnutá časť rozsudku. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v rámci intencií odvolacieho súdu a po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že žalobca absolútne ničím nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovanej v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z. z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

47. Žalobca uplatňoval v konaní aj ďalšie nároky, ktoré v žalobe špecifikoval tak, že ide o vyčíslený úrok z istiny vo výške 362,40 eur, poplatkov vo výške 59,36 eur. Nakoľko úver žalobcu je bezúročný a bezpoplatkový a tak ani tieto úroky a poplatky žalobcovi nebolo možné priznať, nakoľko z logiky a účelu ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je zrejmé, že ak chýbajú v zmluve náležitosti spôsobujúce tento následok, nemá spotrebiteľ povinnosť veriteľovi platiť nič nad rámec skutočne mu poskytnutých peňažných prostriedkov s výnimkou prípadných sankcií z omeškania s ich vrátením. Za omeškание boli žalobcovi priznané úroky z omeškania v súlade s § 517 OZ. Z týchto dôvodov súd žalobcovi ani nárok na vyčíslený úrok z istiny, poplatky nepriznal.

48. Pokiaľ ide o poplatky v sume 59,36 eur, tieto predstavujú predstavuje poplatky za prvú upomienku v sume 3,18 eur a druhú upomienku v sume 9 eur, za upozornenie pred výzvou a za výzvu na splatenie úveru, 9 eur, poistné dvakrát po 9,12 eur, poplatok za výzvu na splatenie úveru s prísl. vo výške 9 eur, čo vyplýva z listiny aktuálny stav úveru. Žalobca nárok na poplatky v žalobe bližšie nekonkretizoval a neodôvodnil. V prípade poplatku za prvú a druhú upomienku žalobca v žalobe ani len netvrdil, že takéto upomienky žalovanej doručoval a žiadne také upomienky súdu predložené neboli, pričom právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Keďže žalobca je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, je nutné konštatovať, že advokátska kancelária musí poznať právo, musí vedieť aké náležitosti má obsahovať žaloba a rovnako musí vedieť, že k žalobe je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v žalobe, a preto súd pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo strana v konaní preukáže, a to ku dňu, kedy rozhoduje. Ďalej je nevyhnutne potrebné uviesť, že výška týchto poplatkov nebola individuálne so žalovanou dohodnutá, pričom zo znenia zmluvy o úvere z bodu 3. poplatky, ktoré si žalobca uplatňuje v súdnom konaní nevyplývajú. Ako súd už vyššie konštatoval, žalobca svoje právo v danej veci odvíja od zmluvy, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah

zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Súd je toho, že žalobca ako dodávateľ so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne cenu týchto poplatkov nevyjednával. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto zmluvnej podmienky, pričom s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. v) v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ide nepochybne z strany dodávateľa o neprijateľnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktorému po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou - poplatky za upomienky, predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie žalobcu spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi (v danom prípade vo vzťahu k žalovanej) ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

49. Súd pre úplnosť uvádza, že ani poistenie tak ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalovaná ako klient označením uvedeného produktu mal súhlasiť s tým, aby bol poisťníkom poistený a to druh produktu: poistenie schopnosti splácať úver. Žalobca nijako súdu nepreukázal, či skutočne došlo k dojednaniu poistenia, nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia. Uvedenie údajov o prijatí súboru poistenia tak ako bolo uvedené v zmluve o úvere, bolo už súčasťou vopred pripravenej zmluvy žalobcom a za takého stavu možno potom s najväčšou pravdepodobnosťou predpokladať, že žalovaná sa pre poistenie nerozhodla po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Takto žalovanej mala vzniknúť povinnosť platiť v rámci príslušnej dojednanej splátky aj časť predstavujúcu poistenie.

50. Preto súd žalobu v prevyšujúcej časti vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru zamietol.

51. Zároveň odvolací súd súdu 1. inštancie vytkol skutočnosť, že pri rozhodovaní o trovách konania sa ani nedotkol ex offio aplikácie § 257 CSP dôvodu hodného osobitného zreteľa, čo tiež priamo vyplýva z CSP.

52. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

53. Použitie ustanovenia § 257 CSP negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by mala právo na náhradu trov konania. A práve z uvedeného dôvodu musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a zároveň musí mať vždy výnimočný charakter. (bližšie pozri napr. R 34/1982)

54. „Pred tým, než všeobecný súd dospeje k záveru o potrebe aplikácie ustanovenia § 257 CSP, je potrebné ustáliť otázku procesného úspechu sporových strán, keďže účelom tohto ustanovenia je odstránenie neprimeranej tvrdosti voči strane sporu, ktorá nemala v konaní úspech v záujme dosiahnutia spravodlivosti.“ (bližšie pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 225/2020 z 27. 08. 2020, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 31/2020)

55. „Ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov.“ (bližšie pozri Nález Ústavného súdu SR z 10. 10. 2018, sp. zn. I. ÚS 168/2018)

56. Ustanovenie § 257 Civilného sporového poriadku je odchýlkou od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. V prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa súd neprizná náhradu trov konania. Uvedené znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, prípadne nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy protistrane uhradila. Pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 275 zákon vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok. Prvou sú dôvody hodné osobitného zreteľa a druhou podmienkou sú výnimočné okolnosti, avšak dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje a výklad týchto pojmov ponecháva na súdnu prax. V zmysle ustálenej judikatúry (napr. uznesenie najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo 17/2009, sp. zn. 5Cdo 67/2010, sp. zn. 3MCdo 46/2012) nemožno považovať § 257 za ustanovenie zakladajúce voľnú možnosť aplikácie. Ide o ustanovenie, v zmysle ktorého je súd povinný skúmať, či v konkrétnej prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti, ktoré sú hodné osobitného zreteľa a na ktoré je potrebné výnimočne prihliadnuť pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania (bližšie pozri Števcěk, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarniková, S., Bajáková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 941.).

57. Ustanovenie § 275 Civilného sporového poriadku sa môže aplikovať aj z dôvodov sociálnych. V takýchto prípadoch sa okolnosti hodné osobitného zreteľa môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Pri ich posudzovaní súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, a to nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj druhej strany, ktorá by bola ktorej majetková sféra by bola týmto výnimočným nepriznaním trov dotknutá (bližšie pozri R 24/1964).

58. „Dôvodom spočívajúcim v pomeroch strán je napríklad skutočnosť, že sa strana, ktorá nemala úspech vo veci, ocitne v tak závažnej sociálnej alebo majetkovej situácii, ktorá predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa. Je však nutné prihliadnuť aj na pomery druhej strany sporu. Iba konštatovanie, že rozhodnutie o výnimočnom nepriznaní práva na náhradu trov konania nezasiahne nepriaznivo do majetkovej sféry úspešnej strany sporu bez toho, aby sa súd majetkovou sférou tejto strany zaoberal, je neprípustné a takýto postup možno z hľadiska súdu hodnotiť ako svojvoľný.“ (bližšie pozri Števcěk, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarniková, S., Bajáková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 941.)

59. Pri aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku je povinnosťou súdu vytvoriť procesný priestor, ktorý umožní strane sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Ak má súd v úmysle použiť moderačné právo, prípadne ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila. Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko (bližšie pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. 07. 2018, sp. zn. I. ÚS 153/2018).

60. V uvedenom prípade súd nemal za preukázané, že existujú zvláštne okolnosti, ktoré sú hodné osobitného zreteľa a na ktoré je potrebné výnimočne prihliadnuť pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania. Ustanovenie § 257 CSP sa môže aplikovať aj z dôvodov sociálnych, avšak pri ich posudzovaní súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu. V danom prípade súd nemal preukázané majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery, nakoľko žalovaná bola v spore neaktívna, na žiadnu výzvu súdu nereagovala a teda bola v spore nečinná. Vzhľadom na jej nečinnosť žalovanej, nemal za preukázané, že pomery žalovanej s prihliadnutím na výšku trov konania odôvodňujú aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku.

61. Preto o trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

62. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 8 100,90 eur s príslušenstvom a súd priznal žalobcovi len zaplatenie sumy 6 750,22 eur s príslušenstvom, nakoľko v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, úspech žalobcu tak predstavuje 82,96 % a úspech žalovanej predstavuje 17,04 %. Teda medzi

pomerom úspechu žalobcu a jeho neúspechom, je rozdiel v jeho prospech a žalobcovi ako úspešnej strane v konaní vznikol nárok na náhradu trov konania.

Vzhľadom na pomer úspechu v konaní, preto súd v zmysle uvedených zákonných ustanovení priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 65,92 %. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.